

Sant Joan de Déu
CET Intecserveis
Fundació Germà Benito Menni

PROTOCOL DELS DRETS LABORALS DE LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Última actualització 24 d'octubre de 2023

Aprovat per : Comissió Igualtat i Direcció del CET INTECSERVEIS

Luisa Rodríguez
Comissió Igualtat

Ramon Gómez
Comissió Igualtat

Luisa Navarro
Comissió Igualtat

Bernat Estop
Comissió Igualtat

Gemma Bas
Comissió Igualtat

Mila Fernández
Direcció CET

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ DEL PROTOCOL	3
2. DECLARACIÓ DE PRINCIPIS I COMPROMÍS DEL CET INTECSERVEIS AMB ELS DRETS LABORALS DE LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE	3
3. DEFINICIÓ DE CONCEPTES	3
4. DRETS LABORALS DE LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE	4
DRETS LABORALS	4
DRETS EN MATÈRIA DE SEGURETAT SOCIAL ¹	5
DRETS EN MATÈRIA DE TREBALL I PER A LA INSERCIÓ LABORAL	7
5. ÀMBIT D'APLICACIÓ I COMUNICACIÓ DEL PROTOCOL	8
6. PRINCIPIS I GARANTIES	8
7. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ EN CAS DE SER VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE	9
FASE 1: COMUNICACIÓ I ASSESSORAMENT	9
FASE 2: MESURES ESTABLERTES: COMPLIMENT I SEGUIMENT	10
FASE 3: RESOLUCIÓ	10
SEGUIMENT	10
8. SEGUIMENT, AVALUACIÓ, VIGÈNCIA I REVISIÓ DEL PROTOCOL	10
9. PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ DAVANT LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	11
10. ANNEXOS, DESCRIPCIÓ DE CONCEPTES I INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	11
QUI ÉS VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE?	11
COM S'ACREDITA LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE?	12
DRET A LA INFORMACIÓ	12
DRETS ECONÒMICS	13
ESQUEMA DRETS LABORALS USOC	16
11. BIBLIOGRAFIA	17

1. PRESENTACIÓ DEL PROTOCOL

“La Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere (B.O.E. núm. 313, de 29 de desembre de 2004), consagra i garanteix a les dones que són o que han estat víctimes de violència de gènere, una sèrie de drets amb la finalitat de que puguin posar fi a aquesta relació violenta i recuperar el seu projecte de vida. Aquests drets són universals, en el sentit de que totes les dones que pateixin o que hagin patit cap acte de violència de gènere, tenen garantits els mateixos amb independència del seu origen, religió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.”¹

Aquest protocol té com objectiu ser una eina útil per facilitar suport i reparació a les víctimes de violència de gènere així com facilitar el compliment dels seus drets en l'àmbit laboral amb el propòsit de contribuir a fer possible una societat més justa i igualitària.

3

2. DECLARACIÓ DE PRINCIPIS I COMPROMÍS DEL CET INTECSERVEIS AMB ELS DRETS LABORALS DE LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

CET Intecserveis – Fundació Germà Benito Menni manifesta el seu compromís per:

- mostrar el compromís del CET, la comissió d'igualtat i la representació legal de les persones treballadores en garantir els drets laborals per a les dones víctimes de violència de gènere,
- informar, formar i sensibilitzar a totes les persones treballadores dels drets laborals de les dones víctimes de violència de gènere,
- proporcionar un procediment de reacció, actuació, seguiment, intervenció i acompanyament a les dones víctimes de violència de gènere que estiguin contractades al CET amb garanties de ràpida resolució i tracte just,
- Complir amb la normativa i legalitat vigent.

CET Intecserveis assumeix la lògica de recuperació (cura) de la persona víctimes de violència de gènere com a eix central d'aquest protocol i del procediment i, per tant, el procediment ha d'incloure accions centrades en garantir els drets de les persones víctimes de violència de gènere i el seu benestar. Es consideraran totes aquelles mesures que afavoreixin la recuperació i reparació de la persona i que siguin proposats per la persona afectada i/o la persona de referència o el grup de suport i acompanyament.

3. DEFINICIÓ DE CONCEPTES

Podeu trobar en el primer annex d'aquest document informació extensa sobre Qui és víctima de violència de gènere?, en el segon annex informació sobre Com s'acredita la situació de violència de gènere i en el tercer annex s'inclou informació sobre els recursos actuals per la informació i assessorament de les víctimes. Per a definicions de més conceptes ens dirigirem a la legislació vigent²

4. DRETS LABORALS DE LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

DRETS LABORALS

“Article 21 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

El reconeixement de drets laborals a les dones víctimes de violència de gènere té com a finalitat evitar que, a causa de la violència que pateixen, abandonin el mercat laboral. Per això se'ls reconeixen drets que tendeixen a procurar la **conciliació** del treball amb la situació de violència de gènere, es garanteix la seva **protecció si es veuen obligades a abandonar el seu lloc de treball**, tant amb caràcter temporal com amb caràcter definitiu, i es procura la seva **inserció laboral** en cas que no tinguessin feina.”¹

“Drets de les treballadores per compte d'altri

“Articles 37.8, 40.4, 45.1.n), 48.10, 49.1.m), 52.d), 53.4, 55.5 del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre

Llei 10/2021, de 9 de juliol, de treball a distància

- **Dret a la reducció de la jornada de treball** amb disminució proporcional del sou o a la **reordenació del temps** de treball, a través de l'adaptació de l'horari, de l'aplicació de l'horari flexible o d'altres formes d'ordenació del temps de treball que s'utilitzin a l'empresa, perquè la dona faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral. Aquests drets es podran exercitar en els termes que per a aquests supòsits concrets s'estableixin en els convenis col·lectius o en els acords entre l'empresa i els representants legals de les persones treballadores, o d'acord amb l'acord entre l'empresa i les persones treballadores afectades.
- **Dret a la mobilitat geogràfica:** les dones que es vegin obligades a abandonar el seu lloc de treball a la localitat on prestaven els seus serveis per a fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral, tindran dret preferent a ocupar un altre lloc de treball, del mateix grup professional o categoria equivalent, que l'empresa tingui vacant en qualsevol altre dels seus centres de treball. L'empresa li reservarà el lloc de treball durant els primers 6 mesos.
- **Dret a la suspensió del contracte de treball** per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere, amb reserva del lloc de treball.
- **Dret a l'extinció del contracte de treball** per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball en la localitat com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere. on venia prestant les seves funcions tindrà preferència a ocupar un altre lloc de treball en qualsevol altre centre. L'empresa estarà obligada a comunicar les vacants existents o les que pudiren produir-se en un futur
- El trasllat o canvi de centre tindrà una durada de sis mesos amb reserva del lloc de treball que ocupava. Al termini aquest període, les treballadores podran optar per retornar al anterior lloc de treball o continuar en el nou.
- **Dret a realitzar el seu treball** total o parcialment a distància o a deixar de fer-ho si aquest fos el sistema establert, sempre que en ambdós casos aquesta modalitat de prestació de serveis sigui compatible amb el lloc i funcions desenvolupades per la persona. Aquests drets es podran exercitar en els termes que per a aquests supòsits concrets s'estableixin als convenis col·lectius o en els acords entre l'empresa i els representants legals de les persones treballadores, o conforme amb l'acord entre l'empresa i les persones treballadores afectades. La concreció d'aquests drets correspondrà a aquestes.

- Les **absències o faltes de puntualitat** a la feina motivades per la situació física o psicològica derivada de violència de gènere, acreditada pels serveis socials d'atenció o serveis de Salut, segons que correspongui, es consideraran justificades.
- Permisos retribuïts durant els 6 primers mesos:
 - Gestions administratives judicials (seves i fills o filles).
 - Fixació del període de vacances en dates determinades, encara que no siguin les establertes al calendari laboral
- **Nul·litat de la decisió extintiva del contracte** en el cas de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- **Nul·litat de l'acomiadament disciplinari** en el cas de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatu dels Treballadors.”¹

DRETS EN MATÈRIA DE SEGURETAT SOCIAL¹

Drets en matèria de cotització a la Seguretat Social

El període de suspensió del contracte de treball amb reserva del lloc de treball previst per a les treballadores per compte d'altri tindrà la consideració de període de cotització efectiva a l'efecte de les prestacions corresponents de la Seguretat Social per jubilació, incapacitat permanent, mortí supervivència, maternitat, desocupació i cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu.

Article 165.5 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre Disposició adicional única del Reial Decret 1334/2005, d'11 de novembre, pel qual es regulen les prestacions familiars de la Seguretat Social.

Suspensió de l'obligació de cotitzar a la Seguretat Social durant un període de sis mesos per a les treballadores per compte propi o autònomes que cesi en la seva activitat per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.

Article 21.5 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere
Article 329 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre

Suscripció de conveni espacial amb la Seguretat Social per part de les treballadores víctimes de violència de gènere que hagi reduït la seva jornada laboral amb disminució proporcional del salari.

Ordre TAS/2865/2003, de 13 d'octubre, per la qual es regula el conveni especial en el sistema de la Seguretat Social

Drets en matèria de prestacions de la Seguretat Social

A l'efecte de les prestacions per maternitat i per paternitat, es consideraran situacions assimilades a la d'alta els períodes considerats com de cotització efectiva respecte de les treballadores per compte d'altri i per compte propi que siguin víctimes de violència de gènere.

Reial Decret 295/2009, de 6 de març, pel qual es regulen les prestacions econòmiques del sistema de la Seguretat Social per maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs i risc durant la lactància natural
Dret a la pensió de jubilació anticipada per causa no imputable al treballador de les dones que extingeixin el seu contracte de treball com a conseqüència de ser víctimes de violència de gènere i reuneixin els requisits exigits.

Article 207 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre

Dret a la pensió de viduitat en els supòsits de separació, divorci o nul·litat matrimonial de les dones víctimes de violència de gènere que, encara que no siguin creditors de la pensió compensatòria, acreditin els requisits exigits.

Article 220 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre

Impediment per a ser beneficiari de la pensió de viduitat a qui fos condemnat per sentència ferma per la comissió d'un delictes dolós d'homicidi en qualsevol de les seves formes o de lesions quan la víctima fos el seu cònjuge o excònjuge, o parella o exparella de fet.

Disposició addicional primera de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

Article 231 del text refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre

Impediment per ser beneficiari del dret al complement de pensions contributives per la reducció de la bretxa de gènere al pare que hagi estat condemnat per violència contra la dona, en els termes que es defineixin per llei o pels instruments internacionals ratificats per Espanya, exercida sobre la mare ni al pare que hagi estat condemnat per exercir violència contra els fills o filles. A més, no es reconeixerà el dret al complement econòmic al pare que hagi estat privat de la pàtria potestat per sentència fonamentada en l'incompliment dels deures inherents a la mateixa o dictada en causa criminal o matrimonial.

Reial Decret Llei 3/2021, de 2 de febrer, pel qual s'adopten mesures per a la reducció de la bretxa de gènere i altres matèries en els àmbits de la Seguretat Social i econòmic

Drets en matèria d'orfandat:

Pensió d'orfandat: tenen dret a la pensió d'orfandat els fills i filles de la dona víctima mortal per violència de gènere, independentment de la naturalesa de la seva filiació, sempre que, en el moment de la mort, siguin menors de vint-i-un anys o estiguin incapacitats per al treball, o siguin menors de vint-i-cinc anys i no efectuïn una feina lucrativa per compte d'altri o propi, o quan efectuant-la, els ingressos que n'obtinguin resultin inferiors, en còmput anual, a la quantia vigent per al salari mínim interprofessional, també en còmput anual, i que la dona es trobés en alta o situació assimilada a la d'alta.

Les filles i fills tindran dret a l'increment previst per als casos d'orfandat absoluta, que arribarà al 70 per cent de la base reguladora quan els rendiments de la unitat familiar no superin, també en còmput anual, el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent en cada moment.

Prestació d'orfandat: tenen dret a la prestació d'orfandat les filles i fills de la dona morta com a conseqüència de violència contra la dona, en els termes en els quals es defineixi per la llei o pels instruments internacionals ratificats per Espanya, sempre que es trobin en circumstàncies equiparables a l'orfandat absoluta i no reuneixin els requisits necessaris per a obtenir una pensió d'orfandat. Podrà ser beneficiari de la prestació d'orfandat sempre que en la data de la mort fos menor de vint-i-cinc anys, no efectuï una feina lucrativa per compte d'altri o propi, o quan

efectuant-la, els ingressos que n'obtingui resultin inferiors, en còmput anual, a la quantia vigent per al salari mínim interprofessional, també en còmput anual.

La quantia de la prestació d'orfandat serà el 70 per cent de la seva base reguladora sempre que els rendiments de la unitat familiar no superin, en còmput anual, el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent en cada moment.

Article 233 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre

Llei 3/2019, d'1 de març, de millora de la situació d'orfandat de les filles i fills víctimes de violència de gènere i altres formes de violència contra la dona

7

Per a tenir dret a la prestació per desocupació, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora per compte d'altri es troba en situació legal d'atur quan extingeixi o suspengui el seu contracte de treball de manera voluntària com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere

Article 21.2 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere Article 267 del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre

DRETS EN MATÈRIA DE TREBALL I PER A LA INSERCIÓ LABORAL

Programa específic d'ocupació

Article 22 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere Reial Decret 1917/2008, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el programa d'inserció sociolaboral per a dones víctimes de violència de gènere

El programa d'inserció sociolaboral per a dones víctimes de violència de gènere, inscrites com a demandants d'ocupació als serveis públics d'ocupació, inclou les següents mesures:

- Itinerari d'inserció sociolaboral individualitzat i realitzat per personal especialitzat.
- Programa formatiu específic per a afavorir la inserció sociolaboral per compte d'altri.
- Incentius per a afavorir l'inici d'una nova activitat per compte propi.
- Incentius per a les empreses que contractin víctimes de violència de gènere.
- Incentius per a facilitar la mobilitat geogràfica.
- Incentius per a compensar diferències salarials.
- Convenis amb empreses per a facilitar la contractació de dones víctimes de violència de gènere i la seva mobilitat geogràfica.

Contracte d'interinitat per a la substitució de treballadores víctimes de violència de gènere

Article 21.3 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

Les empreses que formalitzin contractes d'interinitat per a substituir les treballadores víctimes de violència de gènere que hagin suspès el seu contracte de treball o exercit el seu dret a la mobilitat geogràfica o al canvi de centre de treball tenen dret a una bonificació de la quota empresarial a la Seguretat Social.

Incentius per a les empreses que contractin víctimes de violència de gènere

Llei 43/2006, de 29 de desembre, per a la millora del creixement i de l'ocupació Disposició final primera del Reial Decret 1917/2008, de 21 de novembre

Les empreses que contractin dones víctimes de violència de gènere tenen dret a bonificacions de la quota empresarial a la Seguretat Social, diferents en funció del caràcter indefinit o temporal del contracte celebrat.

A l'annex quart d'aquest document trobareu informació complementària sobre drets econòmics.

5. ÀMBIT D'APLICACIÓ I COMUNICACIÓ DEL PROTOCOL

El protocol és aplicable a totes les persones treballadores del CET que comuniquin la seva situació de víctima de violència de gènere a la persona responsable de Recursos Humans (Persones i Valors) i compleixin amb les diferents condicions establertes.

El CET difondrà l'adopció del protocol a totes les persones de la plantilla a través dels canals de comunicació habituals.

6. PRINCIPIS I GARANTIES

Tot el procediment d'intervenció garanteix els següents principis i garanties:

Respecte i protecció

S'actua amb respecte i discreció per protegís la intimitat i dignitat de les persones afectades.

Les persones implicades estan acompanyades i assessorades per una o diverses persones de la seva confiança de l'entorn del CET.

Confidencialitat

La informació recopilada en les actuacions té un caràcter confidencial.

Les dades sobre la salut i judicial es tracten de manera específica, i així s'incorporen a l'expedient després de l'autorització expressa de la persona afectada.

Dret a la informació

Totes les persones implicades tenen dret a informació sobre els seus drets laborals així com el procediment iniciat i com s'està desenvolupant.

Diligència i celeritat

El procediment s'iniciarà de manera urgent per aconseguir celeritat i la resolució ràpida de la situació de vulnerabilitat.

Tracte just

Es garanteix l'audiència imparcial i un tractament just per a totes les persones implicades.

Totes les persones que intervinguin en el procediment actuen de bona fe en la recerca de la màxima protecció i suport a les víctimes de violència de gènere.

7. PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ EN CAS DE SER VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

9

Davant d'una situació de víctima de violència de gènere el procediment d'actuació és:

FASE 1: COMUNICACIÓ I ASSESSORAMENT

L'objectiu d'aquesta fase és informar, assessorar i acompanyar a la persona víctima de violència de gènere en els seus drets laborals.

La persona de referència en aquest àmbit és **Gala Montalvo Román**, la persona responsable de Persones i Valors (Recursos Humans) o la persona que la substitueixi.

La persona afectada o qualsevol persona treballadora que conegui la situació de risc i de víctima de violència de gènere pot comunicar-ho a la persona de referència per un dels següents canals:

- Presencialment a Gala Montalvo
- Via telefònica a Gala Montalvo al 610 54 43 18
- Per mail – gala.montalvo@sjd.es

Aquesta fase, té una durada màxima de tres dies laborables. S'inicia la comunicació de la percepció o sospita d'assetjament que posa en marxa les actuacions de comunicació i assessorament.

La persona de referència acusarà la denúncia amb un "rebut" i traslladarà la informació a la Comissió contra la violència de gènere.

Les funcions de la persona o persones de referència són:

1. Informar i assessorar la persona afectada sobre els drets laborals així com altres recursos que poden acompanyar-la de manera integral
2. Acompanyar la persona afectada en tot el procés
3. Proposar l'adopció de les mesures establertes, compliment i seguiment de les mateixes

La persona de referència és el responsable de la gestió i custòdia de la documentació que es presenta per acreditar la condició de víctima així com de tota la documentació que es generi durant el procés, tot garantint la confidencialitat del conjunt de documents i informació que es generen.

La comissió contra la Violència de Gènere la formen:

Gala Montalvo Román

Gemma Bas Obradors

Luisa Rodríguez Benavides

Substituts:

Milagros Fernández López

Luisa Navarro Romero

FASE 2: MESURES ESTABLERTES: COMPLIMENT I SEGUIMENT

L'objectiu d'aquesta fase és l'execució, compliment i seguiment de mesures que permetin el compliment dels drets així com el màxim benestar de la persona afectada.

Quan s'activi aquesta fase la persona de referència conjuntament amb la persona afectada crearà la **Grup d'Acompanyament i Suport a la persona**. Aquest grup està format per com a mínim 2 professionals del CET i s'encarregaran d'acompanyar i donar suport a la persona durant tot el procés així com facilitar la màxima protecció i recuperació de la persona. Les persones que conformin aquest grup es coordinaran per garantir el compliment del seu propòsit.

Les persones que intervenen tenen l'obligació de guardar una **estricta confidencialitat i reserva**, i no han de transmetre ni divulgar cap informació sobre el contingut de la documentació a la que tinguin accés. Aquestes persones vetllaran per la persona afectada en cas d'absència en el lloc de treball informant a les autoritats pertinents en cas necessari.

L'objectiu d'aquest grup és també l'elaboració, proposta i comunicació de mesures correctores, de recuperació i/o de reparació per a la persona afectada que es comunicarà a la Direcció del CET de manera immediata i de manera anual a la Comissió d'Igualtat.

FASE 3: RESOLUCIÓ

Quan la persona afectada ho sol·liciti i, en cas excepcional quan la Comissió contra la Violència de Gènere ho sol·liciti, es finalitzarà el procediment i seguiment a la persona afectada.

SEGUIMENT

Un cop tancat el procediment i en un termini no superior a 90 dies naturals, la persona de referència vindrà obligada a realitzar un seguiment sobre la persona afectada i valorarà si cal restablir, adoptar o crear noves mesures.

8. SEGUIMENT, AVALUACIÓ, VIGÈNCIA I REVISIÓ DEL PROTOCOL

El seguiment i avaluació del protocol és responsabilitat de la Direcció del CET i de la Comissió d'Igualtat, que ha de supervisar el seu funcionament integral i de cadascuna de les accions que es duguin a terme al seu voltant. L'avaluació es centrarà en la mesura objectiva de les actuacions i intervencions concretes portades a terme dins dels Protocol.

La persona de referència emetrà un informe a la Comissió d'Igualtat i o a la Direcció del CET quan ho sol·liciti sobre les actuacions relacionades amb el present protocol.

El període de vigència o duració d'aquest protocol, així com els terminis per a la seva revisió seran determinats pel Pla d'Igualtat del CET. S'estimarà la seva revisió en els següents supòsits:

- En qualsevol moment de la seva vigència si cal reorientar-lo per a millorar-ne la consecució dels seus objectius d'actuació
- Quan s'evidenciï la falta d'adequació dels requisits legals i reglamentaris o la seva insuficiència com a resultat de l'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social o quan existeixin canvis legislatius que ho requereixin.

9. PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ DAVANT LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

En l'àmbit de la prevenció cal posar l'èmfasi en les actuacions proactives, de manera que s'actui en la prevenció i protecció de les dones davant la violència de gènere. Per assolir-ho es posaran en marxa accions de sensibilització, informació i formació en l'àmbit promogudes per la comissió d'igualtat i la direcció del CET.

Tants la representació legal de les persones treballadores com els responsables de l'Equip Multidisciplinari de Suport (EMS) estaran atents a possibles indicis de situacions de violència de gènere i actuaran proactivament en detectar-los.

10. ANNEXOS, DESCRIPCIÓ DE CONCEPTES I INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

QUI ÉS VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE?

11

“Article 1 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

A l'efecte de la Llei Orgànica 1/2004, és víctima de violència de gènere la **dona que és objecte de qualsevol acte de violència física i psicològica**, incloses les **agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat exercit sobre ella per part de qui sigui o hagi estat el seu cònjuge o de qui estigui o hagi estat lligat a ella per relacions similars d'afectivitat**, fins i tot sense convivència.

Aquesta forma de violència contra les dones és una **violació dels drets humans** i expressió de discriminació, la situació de **desigualtat** i les **relacions de poder dels homes sobre les dones**.

A més, els seus fills i filles menors d'edat, i els/les menors d'edat sota la seva tutela o guarda i custòdia, són víctimes d'aquesta violència i la Llei Orgànica 1/2004 els reconeix tot un seguit de drets contemplats als articles 5, 7, 14, 19.5, 61.2, 63, 65, 66 i a la Disposició Addicional 17^a.

La violència de gènere també comprèn (segons la modificació realitzada per la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència) la violència que amb l'objectiu de causar perjudici o dany a les dones s'exerceixi sobre els seus familiars o persones properes menors d'edat per part de qualsevol persona, o hagi estat el seu cònjuge o de qui estigui o hagi estat lligat a ella per relacions similars d'afectivitat, encara que no hi hagués convivència.”¹

Formes de violència masclista	
MODIFICACIÓ ARTICLE 4 LLEI 5/2008 A PARTIR DE LA LLEI 17/2020	
• Violència física • Violència psicològica • Violència sexual • Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius	• Violència econòmica • Violència digital • Violència de segon ordre • Violència vicària

COM S'ACREDITA LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE?

Els articles 23, 26 y 27.3 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

Amb caràcter general, la situació de violència de gènere que dona lloc al reconeixement dels drets corresponents, s'acredita mitjançant una **sentència condemnatòria per un delict de violència de gènere**, una **ordre de protecció** o qualsevol altra **resolució judicial que decideixi una mesura cautelar** a favor de la víctima, o bé per mitjà de l'**informe del Ministeri Fiscal** que indiqui l'existència d'indisidències que la demandant és víctima de violència de gènere.

La situació de violència de gènere també es podrà acreditar mitjançant l'**informe dels serveis socials**, dels serveis especialitzats, o dels **serveis d'acollida** destinats a les víctimes de violència de gènere de l'Administració Pública competent; o per qualsevol altre títol, sempre que estigui previst en les disposicions normatives de caràcter sectorial que regulin l'accés a cadascun dels drets i recursos.

Per a l'acreditació de la situació de violència de gènere a l'efecte de l'article 23 de la Llei Orgànica 1/2004, en la Conferència Sectorial d'Igualtat, celebrada el 3 d'abril de 2019, es va aprovar un llistat de serveis socials, serveis especialitzats, o serveis d'acollida destinats a les víctimes de violència de gènere que tenen capacitat d'acreditar la condició de víctima de violència de gènere així com un model en comú d'acreditació per a que les diferents administracions autonòmiques procedeixin, de manera homogènia, a l'acreditació administrativa de la condició de víctima de violència de gènere. La Conferència Sectorial d'Igualtat, celebrada l'11 de novembre de 2021, ha adoptat un Acord pel que són aprovats els procediments bàsics que permeten posar en marxa els sistemes d'acreditació de les situacions de violència de gènere i ha actualitzat el model d l'Informe i una actualització dels organismes que a cada Comunitat Autònoma emeten les acreditacions de caràcter administratiu. Aquesta acreditació permet l'accés de les víctimes de violència de gènere als drets regulats al Capítol II «Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social» de la Llei Orgànica 1/2004 i a tots els drets, recursos i serveis reconeguts a la normativa estatal que els resulti d'aplicació, les disposicions normatives de caràcter sectorial dels quals contemplin i regulin l'accés a cadascun incloent-hi, entre els requisits exigits, l'acreditació de la situació de violència de gènere mitjançant informe dels serveis socials, dels serveis especialitzats, o dels serveis d'acollida destinats a víctimes de violència de gènere de l'Administració pública competent.

La informació sobre aquesta acreditació està disponible a la pàgina web de la Delegació del Govern contra la Violència de gènere

(link: <https://violenciagenero.igualdad.gob.es/informacionUtil/acreditacion/home.htm>)

12

DRET A LA INFORMACIÓ

“Article 18 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

El dret a rebre informació està garantit a través dels següents mitjans:

Servei 016 d'informació i assessorament jurídic

Servei **gratuït i confidencial** que ofereix **informació, assessorament jurídic i atenció psicossocial immediata en qualsevol forma de violència contra les dones, inclosa al Conveni d'Istanbul** i, per tant, inclosa la violència de gènere de la Llei Orgànica del 1/2004, de 28 de desembre.

És possible accedir a aquest servei mitjançant tres canals:

Per mitjà d'un número de **telèfon curt 016**.

Per correu electrònic: 016-online@igualdad.gob.es.

Per **WhatsApp**: número **600 000 016**, exclusiu per a missatges WhatsApp degut a que no admet trucades de telèfon.

Hi ha informació i atenció psicossocial immediata disponible les **24 hores del dia, els 365**

dies del any; l'assessorament jurídic té disponibilitat de 8 a 22 hores de dilluns a diumenge.

Accessible per a les persones amb discapacitat auditiva i/o trastorns de la parla per diferents mitjans: mitjançant el número de telèfon **900 116 016**; Servei Telesor, i en aquest cas es requereix connexió a Internet; mitjançant un telèfon mòbil o una PDA amb la instal·lació d'una aplicació gratuïta; Servei de videointerpretació SVVisual; WhatsApp:600 000 016; Correu electrònic: 016-online@igualdad.gob.es.

Accessible per a les persones estrangeres mitjançant l'atenció en les següents llengües, a més de castellà i les llengües cooficials:

Telèfon durant 24 hores, 7 dies, en **53 idiomes**: castellà, català, gallec, euskera, valencià, anglès, francès, alemany, portuguès, xinès mandarí, rus, àrab, romanès, búlgar, farsi, albanès, armeni, bàmbara, berber, bosnià, portuguès de Brasil, cantonès, txec, coreà, danès, eslovè, eslovac, finès, georgià, grec, hindi, holandès, hongarès, italià, japonès, lituà, mandenkà, noruec, polonès, fula, serbocroata, àrab de Síria, soninké, suec, tailandès, taiwanès, amazigh, turc, ucraïnès, urdú, wòlof.

Correu electrònic i WhatsApp durant 24 hores, 7 dies: castellà, català, euskera, gallec, valencià, anglès, francès, alemany, portuguès, xinès mandarí, rus, àrab, romanès, búlgar, italià.

Derivació de les trucades en els següents supòsits:

Quan es tracti de trucades referides a situacions d'emergència, es derivarà al telèfon **112**.

Quan es tracti de trucades d'informació general sobre qüestions relacionades amb la igualtat de les dones, es derivarà a l'Institut de la Dona i per a la Igualtat d'Oportunitats. Quan es tracti de trucades que requereixin informació específica relacionada amb una comunitat autònoma, es derivarà al telèfon autonòmic corresponent. Les trucades realitzades per persones menors d'edat es derivaran al Telèfon ANAR d'Ajuda a Nens i Adolescents.

13

Web de recursos de suport i prevenció davant de casos de violència de gènere

Està disponible a la pàgina web del Ministeri d'Igualtat, a l'àrea de la Delegació del Govern per a la violència de gènere. (<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/>), així com a la pàgina web de la Generalitat de Catalunya

(https://interior.gencat.cat/es/arees_dactuacio/seguetat/violencia_masclista/que_puc_fer_si_pateixo_violencia_masclista/serveis_i_recursos_atencio_en_violencia_masclista/index.html)

Permet la localització sobre mapes actius dels diferents recursos (policials, judicials, informació, atenció, assessorament, etc.) que les administracions públiques i les entitats socials han posat a la disposició de la ciutadania i de les víctimes de violència de gènere.

DRETS ECONÒMICS

Ajuda econòmica específica per a dones víctimes de violència de gènere amb especials dificultats per a obtenir una ocupació

Article 27 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de 1452/ 2005, de 2 de desembre. La normativa relativa al procediment de tramitació és la que respecte d'això hagi aprovat la comunitat o ciutat autònoma en què se sol·liciti l'ajuda

És una ajuda econòmica dirigida a les dones víctimes de violència de gènere que reuneixin els següents requisits:

- No tenir rendes que, en còmput mensual, superin el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Tenir especials dificultats per a obtenir una ocupació, atesa la seva edat, falta de preparació general o especialitzada o les seves circumstàncies socials, el que s'acredita

mitjançant l'informe emès pel servei públic d'ocupació corresponent.

Aquesta ajuda econòmica s'abona en un únic pagament, i el seu import, calculat en funció d'un nombre de mensualitats del subsidi per atur corresponent, depèn de si la dona té o no familiars al seu càrrec, i de si la mateixa dona i/o els familiars al seu càrrec tenen reconegut un grau de discapacitat.

Aquesta ajuda és compatible amb les previstes a la Llei 35/1995, d'11 de desembre, d'Ajudes i Assistència a les Víctimes de Delictes Violents i contra la Llibertat Sexual, així com amb qualsevol altra ajuda econòmica de caràcter autonòmic o local concedida per la situació de violència de gènere.

En canvi, és incompatible amb altres ajudes que compleixin la mateixa finalitat, així com amb la participació en el programa de Renda Activa d'Inserció.

Aquesta ajuda no té en cap cas la consideració de renda o ingrés computable a l'efecte de la percepció de les pensions no contributives.

Renda activa d'inserció

Reial Decret 1369/2006, de 24 de novembre, pel qual es regula el programa de Renda Activa d'Inserció per a aturats amb especials necessitats econòmiques i dificultat per a trobar ocupació

És una ajuda econòmica que es reconeix a les persones aturades incloses en l'anomenat "programa de renda activa d'inserció", a través del qual es porten a terme actuacions orientades a incrementar les oportunitats d'inserció en el mercat de treball.

Per a ser inclosa en el programa de renda activa d'inserció i ser beneficiària d'aquesta ajuda econòmica, la dona víctima de violència de gènere haurà de complir els següents requisits:

- Acreditar la seva condició de víctima de violència de gènere.
- Estar inscrita com a demandant d'ocupació, però no se li exigeix dur 12 mesos inscrita ininterrompudament com a demandant d'ocupació.
- No conviure amb el seu agressor.
- Ser menor de 65 anys, però no se li exigeix tenir 45 o més anys d'edat.
- No tenir rendes pròpies, de qualsevol naturalesa, superiors en còmput mensual al 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Pot ser beneficiària d'un nou programa de renda activa d'inserció encara que hagués estat beneficiària d'un altre programa dins dels 365 dies anteriors a la data de la sol·licitud.

La quantia de la renda activa d'inserció és del 80 % de l'Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples (IPREM) mensual vigent en cada moment.

A més, inclou una ajuda suplementària de pagament únic de quantitat equivalent a l'import de tres mesos de la renda activa d'inserció si la dona s'ha vist obligada a canviar de residència per les seves circumstàncies de violència de gènere en els 12 mesos anteriors a la sol·licitud d'admissió al programa o durant la seva permanència en el programa.

Bestretes per impagament de pensions alimentàries

Reial Decret 1618/2007, de 7 de desembre, sobre Organització i Funcionament del Fons de Garantia del Pagament d'Aliments

A través del **Fons de Garantia del Pagament d'Aliments** es garanteix el pagament d'aliments reconeguts i impagats establerts en conveni judicialment aprovat o en resolució judicial en processos de separació, divorci, declaració de nul·litat del matrimoni, filiació o aliments mitjançant l'abonament d'una quantitat que tindrà la condició de bestreta. Les persones beneficiàries de les bestretes són, amb caràcter general, els fills titulars d'un dret d'aliments judicialment reconegut i impagat que formin part d'una unitat familiar els recursos i ingressos econòmics de la qual, computats anualment i per tots els seus conceptes, no superin la quantitat resultant de multiplicar la quantia anual de l'Indicador Públic de Renda d'Efectes Múltiples (IPREM) vigent en el moment de la sol·licitud de la bestreta pel coeficient que correspongui en funció del nombre de fills menors que integrin la unitat familiar.

Les persones beneficiàries tenen dret a la bestreta de la quantitat mensual determinada judicialment en concepte de pagament d'aliments, amb el límit de 100 euros mensuals, que es podrà percebre durant un termini màxim de divuit mesos.

En el supòsit que la persona que ostenti la guarda i custòdia dels menors (que és qui sol·licita i percep la bestreta) sigui víctima de violència de gènere, s'entén que existeix una situació d'urgent necessitat per a reconèixer les bestretes del Fons, raó per la qual es tramitarà el procediment d'urgència, que implica que el termini per a resoldre i notificar la sol·licitud serà de dos mesos.

Ingrés Mínim Vital

Reial Decret-Llei 20/2020, de 29 de maig, pel qual s'estableix l'ingrés mínim vital

Les dones víctimes de violència de gènere podran ser beneficiàries de l'ingrés mínim vital amb la finalitat de prevenir el risc de pobresa i exclusió social de les persones que viuen soles o estan integrades en una unitat de convivència i no tenen recursos econòmics bàsics per cobrir les necessitats principals, quan compleixin els requisits exigits, si bé:

- No se'ls exigirà el requisit de l'edat (amb caràcter general, el IMV és per a persones de al menys 23 anys), només s'exigirà que siguin major d'edat.
- No estan obligades a estar unides per matrimoni o parella de fet.
- No se'ls exigeix el requisit de ser part d'una altra unitat de convivència. A més, es considerarà una unitat de convivència la constituïda per una persona víctima de violència de gènere que hagi abandonat el seu domicili habitual acompanyada del seus fills i filles o menors en règim de guarda amb la finalitat d'adopció o acolliment familiar permanent, i els seus familiars fins el segon grau per consanguinitat, afinitat o adopció.
- No se'ls exigirà tenir residència a Espanya quan acreditin la situació de violència de gènere per qualsevol dels mitjans que estableix l'article 23 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre.

15

Prioritat en l'accés a habitatges protegits i residències públiques per a gent gran

(Article 28 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere)

Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deutes i lloguer social.

Reial Decret 42/2022, de 18 de gener, pel que es regula el Bo Lloguer Jove i el Pla Estatal per a l'accés de l'habitatge 2022-2025

Les dones víctimes de violència de gènere constitueixen un col·lectiu amb dret a protecció preferent en l'accés a l'habitatge:

Possibilitat d'acollir-se a la suspensió dels llançaments sobre habitatges habituals acordats en un procés judicial o extrajudicial d'execució hipotecària.

Possibilitat d'accedir al Fons Social d'Habitatge.

Tenen la consideració de beneficiàries de les ajudes previstes al Pla Estatal d'Habitatge (BOE).

Programa d'ajuda a les víctimes de violència de gènere, persones objecte de desnonament del seu habitatge habitual, persones sense llar i altres persones especialment vulnerables):

Podran ser beneficiàries les persones víctimes de violència de gènere, víctimes de tràfic amb fins d'explotació sexual, i víctimes de violència sexual.

No podran ser beneficiàries aquelles persones que disposin d'un habitatge en propietat o en règim d'usdefruit i que puguin ocupar després de l'acreditació de la condició de víctima de violència de gènere, víctima de tràfic amb fins d'explotació sexual, o víctima de violència sexual.

Podran ser beneficiàries les administracions públiques, societats mercantils participades en la seva majoria per les distintes administracions públiques, entitats d'utilitat pública, empreses públiques i entitats benèfiques, d'economia col·laborativa o similars, sempre sense ànim de lucre, l'objecte de les quals sigui dotar d'una solució d'habitatge a les persones víctimes de violència de gènere, víctimes de tràfic amb fins d'explotació sexual, o víctimes de violència sexual.

Programa d'ajuda a les persones joves i per contribuir al repte demogràfic; preveu

condicions més beneficioses per a les persones que siguin fills o filles de víctimes de violència de gènere

Programa de posada a disposició d'habitatges de la SAREB i d'entitats públiques per al seu lloguer com habitatge social: Els habitatges cedits per la SAREB o l'entitat pública de la qual es tracti, hauran de destinar-se amb caràcter prioritari per satisfer les solucions d'habitatges a les víctimes de violència de gènere, víctimes de tràfic amb fins d'explotació sexual, víctimes de violència sexual

ESQUEMA DRETS LABORALS USOC

11. BIBLIOGRAFIA

¹ Guia de drets de les dones víctimes de violència de gènere del Ministeri d'Igualtat
<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/informacionUtil/derechos/docs/mayo2022/guiaderechosCAT.pdf>

² Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista

Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista